

Meedia tekitas sotside liidrikriisi

Mati Eliste skandaalil lastakse aeguda?

Lk 6

Mai Treial: Maarahvas tuleb kongressile

Lk 4

Üliõpilane Reigo Kimmel kutsub tudengeid karskusele

Lk 11

Enn Eesmaa avas Vilniuses "Vabaduse teed"

Lk 4

Mikser

Nestor

Saar

Saks

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna volikogu jõudis otsusele valida oktoobris erakonnale uus juhtkond. Väidetavalt liidrikriisis olevad sotsid on meediale pidevalt edastanud vastuolulisi teateid. Nii Katrin Saks, Sven Mikser, Indrek Saar kui ka Eiki Nestor tihti vastanduvad üksteisele oma väljaütlemistes. Uue juhtkonna valimine mõni kuu enne Riigikogu valimisi sotsidele imet ei too. Kui sotsid tahavad käituda tõsiselt võetava erakonnana, peaksid nad "valgel hobusel ratsaniku" asemel oma praegust juhti Jüri Pihli (pildil) usaldama vähemalt kuni Riigikogu valimisteni.

Fotod: Scanpix, Ivari Vee, Kesknädala arhiiv

Loe
lk 3 ja 11

Juhtkiri

Ansipi valitsuse numbrimäng

PRIIT TOOBAL
Keskerakonna peasekretär

Augustikuu keskpaigas jõudsid meedia vahendusel Eesti inimesteni teated sellest, et majandus on kasvanud ja töötus vähenemas. Arusaadavalt mõjuvad seesugused uudised inimestele hästi ning tõstavad optimismi ja annavad lootust paremaks tulevikuks. See on tõepoolest meie kõigi jaoks väga vajalik ja teretulnud, kui see oleks tõsi, tugineks faktidele ja tegelikkusele, mitte valedele ja valitsusparteide propagandale. Valedel põhinevast olukorrajeldusest ja võltoptimismist tehtud plaanid ja vastuvõetud otsused maksavad hiljem valusalt kätte ning pööravad inimeste elu pea peale. Sellele vaatamata rõhub valitsus populaarsuse kasvatamiseks petlikele arvudele ja manipuleerib tegelikkusega.

Petlike arvude all pean silmas infot majanduse kasvamisest ja töötute arvu vähenemisest. Tõepoolest, Statistikaameti värsked andmed näitavad 2010. aasta teises kvartalis kaheprotsendist kasvu, kuid samas peab tähele panema, et viimati kasvas majandus 2007. aasta neljandas kvartalis. Sellest ajast peale on Eesti majandusnäitajad olnud praktiliselt vabalanguses. Juba on sõna võtnud ka mitmed majandusekspertid, kes on majanduskasvu nimetanud ajutiseks ja peamiselt ühest eksporditükkist – energiamüügist – tingituks. Seega pole rõõmuhoiuseks paraku põhjust. Tallinna Tehnikaülikooli professor Rainer Kattel rõhutas intervjuus Rahvusringhäälingule, et positiivsed näitajad on küll toredad, kuid sellegipoolest on enamikule Eesti ettevõtetele ja peredele järgmised aastad kokkuhoiu- ja võimalikmisaastad. Seega on ääretult ebaõiglane rääkida edust ja majanduse taastumisest, kui see tegelikult Eesti inimesteni ei jõua.

Sama lugu on töötute arvuga, mis ametlike andmete kohaselt saavutas oma tipu selle aasta esimeses kvartalis – 137 000 töötut Eesti inimest. Teise kvartali andmete kohaselt on töötute arv vähenenud 1,2 protsenti. Võime ju uskuda, et kõik need inimesed leidsid endale püsiva ja tasuva töökoha, kuid nii see kindlasti pole. Realistlik lähenemine annab tulemuseks, et töötuse vähenemine seisneb lisaks püsiva töö leidnutele paljuski hooajatoelistes, aga ka heitunutes. Sügise saabudes lõpeb enamik hooajatöödest ja sellega hõivatud olnud inimesed on töötute armee tagasi. Seal on nad vähemalt arviliselt kirjas, aga niipea kui kaotatakse usk Töötukassa abil töö leidmisse ja

jätakse seal kord kuus kohal käimata, kaob ka töötu nimekirjast. Sel juhul pole inimest enam valitsuse jaoks olemas. Aga ju siis Stenbocki majas mõeldaksegi nii: pole inimest, pole probleemi.

Arve saab kirja panna mitmel moel. Ka nii, et neid ilustatakse, näidatakse asju hoopis teistsugustena, kui need tegelikult on. Selle asemel, et suhtuda olukorrasse tõsiselt ja mõistlikult, üritab Ansipi valitsus juba praegu inimestele seda majanduseduna pähe määrida. Võime küll rääkida esimestest positiivsetest märkidest, kuid kriisieelsele tasemele jõudmiseni läheb veel väga kaua aega. Tegelikuses on mõistetav valitsuse soov arvudega manipuleerida – 2011. aasta märtsikuus toimuvad Riigikogu valimised lihtsalt sunnivad sellist pettust läbi viima. Pole midagi lihtsamat kui leida või lausa tellida endale sobivad näitajad ja naeratades neile osutada. Hoopis raskem on valitsusel ära seletada, kuidas riigil üldse lasti nii sügavale kriisi langeda. Eurole ülemineku ihalus tõi kaasa kõigi abipakettide välistamise, mille tagajärjel elab iga viies Eesti inimene allpool vaesuspiiri. Eestit on juba isegi välismaiste organisatsioonide poolt hoiatatud suure vaesusriski ohu eest. Aga sellest ei taha valitsus rääkida.

Riigikogu Keskerakonna fraktsioon esitas töökohtade loomise seaduse eelnõu ja algatas selle arutelu. Ka teiste opositsioonierakondade poliitikud on tunnistanud vajadust riigi sekkumise järele, et luua töökohti ja vähendada väga suurt tööpuudust. Valitsuserakonnad leiavad, et selline seadus ning järelikult ka uute töökohtade loomine ja olemasolevate säilitamine pole vajalik. Ilmselt pole töötud nende arvates probleem ja töötuse vähendamine pole vajalik.

Keskerakond võtab aga asja väga tõsiselt ning tegutseb seal, kus see täna on võimalik. Tallinnas on loodud juba üle 2000 sotsiaalse töökoha ning lisaks veel rakendatakse koostöös erasektoriga hulk muid meetmeid, mille abil tööpuudust vähendada. Nii on võimalik töötuid palkavatel ettevõtetel taotleda linnalt mitmesuguseid toetusi ning üürihindade või hoonestusõiguse tasu vähendamist. Tallinn on Euroopa tasandil pälvinud kiitust läbimõeldud ja toimiva abipaketi eest. Just sellised meetmed aitavad saavutada reaalseid tulemusi ja inimesi aidata.

nädala nupud

Allan Alaküla valiti Tallinna meedianõukogu juhiks

Raepressi teatel valiti Tallinna Euroopa Liidu esinduse juht, kauaaegne ajakirjanik ja varasem Eesti Ajakirjanike Liidu esimees Allan Alaküla (pildil) Tallinna meedianõukogu etteotsa. Alaküla sõnul ei keskendu meedianõukogu oma töös mitte ainult Tallinnale, vaid asetab siinse meediapildi laiemasse konteksti. „Meedianõukogu hakkab meediat analüüsima laiemalt. Me ei kapseldu ainult Tallinnale või Eestile,“ kommenteeris Alaküla. Ta oli aastatel 1999–2003 ka Avaliku Sõna Nõukogu liige ning 2001–2004 Eesti Ajakirjanike Liidu esimees. Alaküla on lõpetanud Tartu Ülikooli ajaloo erialal, täiendanud end poliitikaeaduste alal Birminghami Ülikoolis ja meedia alal India Massikommunikatsiooni Instituudis. Ta on töötanud ajalehtedes Postimees, Sõnumileht ja Kesknädal. Aastatel 2002–2004 oli ta Tallinna Linnakantselei meediaosakonna juhataja ja avalike suhete direktor. Meedianõukogu eesmärk on kaasa aidata linnaelanike paremale meediaalasele informeeritusele ja tagada linnameedia areng linnakodanike huvides.

Reform: IRL-i juhivad Parts ja Vaher?

Reformierakonna kodulehel oli blogide kategoorias veel 23. augustil näha peaministri büroo juhi Arto Aasa mõtteavaldus, et Isamaa ja Res Publica Liidu esimehelt Laarilt on erakond kaaperdatud, vahendas Delfi. Postitus kustutati siiski kiiresti. Reformierakonna kinnitusele oli tegemist autori tööversiooniga, mis polnud avalikkuse silmadele mõeldud.

Aasa blogipostitusest pealkirjaga „Uus trend: kaaperdatud erakonnad“ oli nähtav ainult järgmine juhtlõik: „Eesti poliitikas on viimase aasta jooksul süvenenud huvitav trend – erakonna esimehelt kaaperdatakse tema juhitud erakond. Viimasena liitus selle õnnetu klubiga Mart Laar. Otsa tegi juba eelmisel...“ Reformierakonna pressiesindaja Silver Puki kinnitusele oli tegemist tehnilise apsakaga ja peaministri büroo juht polnud üldse teadlik, et tema enda arvates tööversioonina salvestatud väike lõik on avalikkusele nähtav.

Kesknädal soovib lugeda veebruaris meie lehes ilmunud Keskerakonna peasekretäri Priit Toobali artiklit „Res Publica võitis Isamaaliidu üle“, kus autor kõneleb IRL-i suurokogust. „Parts & Co võitis veenvalt. Laar kaotas silmanähtavalt. Aaviksoo kaotas suurelt,“ kirjutas Toobal. Seega on poliitikavaatlejatele juba ammu selge, et IRL-i juhib Laari asemel endiste respublikaanide komando eesotsas Juhan Partsi ja Ken-Marti Vaheriga.

Reformierakonnas ei juhtu asjad kunagi niisama või kogemata. Küsime, kas Laari sihilikult alandava Aasa postituse eesmärgiks võis olla anda IRL-i esimehele märku, et ta Res Publica „poistega“ erakonnas tõsiselt tegelema hakkaks? Arvestades Ken-Marti Vaheri, Urmas Reinsalu, Juhan Partsi jt endiste Res Publica tegelaste külmaverelisust olukordade lahendamisel ja oskust vastastel tasahilju silmus ümber kaela panna, võib Reform peljata liigset survet Vaheri ja Partsi juhitud IRL-i tiiva poolt.

Rahvaliit – mis ripakil, see ära!

Rahvaliit lükkas ennast eelmisel nädalal rahaskandaali, mille keskmes süüdistasid üksteist rahakanitamises vastne esimees Juhan Aare, vastne peasekretär Lauri Vitsut ja vastne pressiesindaja Andres Raid. Pärast Rahvaliidu juhatare viis tundi kestnud istungit otsustati kokku leppida, et lepatakse (seks korra?) ära. Nädalavahetuse raadiosaadete poliitkommentaatorid heitsid kurja nalja, et kuna erakonnal on kuni kevadiste Riigikogu valimiseni saada kolm miljonit krooni, siis selle suure raha kulutamise nimel võibki ju üksteist veel mõnda aega välja kannatada. Raha on ripakil, ja mis ripakil, see ära!

Erakonna juhtkonna ärritunud meeste valimatu sõnelus võis Rahvaliidult viia viimsedki heatahtlikud valijad, sest olid ju Juhan Aare ja Lauri Vitsut asunud oma kohtale alles äsja, ja paljudel veel püsis lootus, et nad veavad hingevaakuva, kuid siiski staažika partei üle valimiskünnise. Tituleerib ju Rahvaliit ainsana ennast põllumeeste ja maarahva eest seisjaks, ning nüüd äkki selline masendav kisma!

Kas keegi kujutab ette, et Priit Toobal süüdistab Edgar Savisaart avalikus Keskerakonna rahade iseendale sahkendamises või Kristen Michal laseb käiku pressiteatedes Andres Ansipi vastaste rünnakutega? Rahvaliidu ülimalt väiklane skandaal tõstis kahtlemata stabiilsete erakondade väärtust. Eraldi teema on, et kuuest parlamendierakonnast vaid kaks - Keskk ja Reform - ongi ainsad, kes nii oma tulevikukavades kui ka mõnedes tagasilöökidest ei unusta hetkekski oma valijaid ja tegutsevad ühesuunaliselt vaid oma truu valija nimel. Neli erakonda - sotsid, rohelised, Rahvaliit ja ka IRL oma isamaaliste ja respublikaansete tiivakestega - tegelevad peamiselt omaenese mina otsingutega.

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5

Tellimine ja levi: 6 177 717
Toimetajad: 6 274 573
6 274 571
6 274 583

Toimetuse käsikirju ei tagasta.
Kesknädalas ilmunud artiklid
väljendavad nende autorite arvamust,
mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Peatoimetaja:

Urmi Reinde

urmi@kesknadal.ee

Poliitikatoimetaja:

Ivari Vee

ivari@kesknadal.ee

Uudistejuht:

Indrek Veiserik

indrek@kesknadal.ee

Toimetaja:

Tiit Maksim

tiit@kesknadal.ee

Tööandjad ei näe tööinimest

Tööandjate Keskliit esitles eesmärgi, mille poole riik peaks pürgima oma konkurentsivõime taastamiseks. "Pinnas selliste ettepanekute tegemiseks on olemas; kindlasti ei jääda neutraalseks," ütles keskliidu juhataja Tarmo Kriis.

Aastaiks 2011–2015 mõeldud manifestist tööturgu, maksundust, haridust ja eriti sotsiaalkaitset käsitlevaid ettepanekuid lugedes võib selgelt näha, et autoritel puudus oma ideid kirja pannes igasugune empaatiavõime.

Nende ettepanekute rakendamisel väheneks tavakodanike sotsiaalne julgeolek ning töövõtjatele laotaks õlgadele senisest suurem maksukoorem. See omakorda tähendaks tööinimeste veelgi suuremat väljarännet Eestist.

„Nüüd, kus kriis hakkab läbi saama, on majanduskasv meie suurimaks eesmärgiks,“ väitis Kriis. Seega soovivad ettevõtjad jätkata sama poliitikat, mis alles hiljuti andis Eestile suuri

tagasilööke ning mille „vilju“ tuleb maitsta veel pikki aastaid. On kahju, et paljudel Eesti ettevõtjatel siiani puudub sotsiaalne silmaring, võime näha otseseid seoseid majanduse ja ülejäänud elu-olu vahel. Selle asemel tormatakse endiselt, silmaklapid peas, üksnes õnnistatud majanduskasvu, tulu ja kasumi poole. Kes seda kõike peaks tagama, kui mitte inimhõimustus ja inimkäed?

Manifestis soovivatatakse tösta pensioniiga 67 aastale. Nii Kriis kui ka Tööandjate Keskliidu volikogu esimees Enn Veskimägi märkisid, et pensioniea tõstmine on hetkel kuum teema kogu vananeva rahvastikuga Euroopas.

Kohati plaanitakse pensionile-

saamist lükata kuni 70. eluaastani. „Euroopa vananeb, ja teisi rohtusid selle vastu ei ole,“ märkis Veskimägi.

Kesknädalale ei ole teada, kas keegi valitsuses on neid teisi rohtusid üldse otsinudki.

Manifesti peatükk, mis käsitleb riigihaldust ja majanduspoliitikat, väärrib aga tunnustust. Selles rõhutatakse, et on vaja luua oluliselt paremad majandussuhted Venemaaga.

Pakilisemad teemad Venemaaga, mis manifesteerijate arvates lahendada tuleks, on piirilepingu, topeltmaksustamise vältimise lepingu ja investeringute kaitse lepingu küsimused.

„Eesti ettevõtetele, kes seisavad välisriikides silmitsi takistustega teenuste vabale liikumisele, tuleks veelgi enam pakkuda tuge konsultatsioonide ja nõustamise näol,“ kirjutavad manifesti autorid.

Indrek Veiserik

JAHIMEHED: Samal ajal kui Tarmo Kriis (vasakul) ja Enn Veskimägi jahivad uut majandustõusu, üritavad paljud eestimaalased kuidagi ots otsaga kokku tulla. Enamikku majanduskasvu hüvedest kipuvad aga jagama ikka needsamad „kütid“. Riigikontroll leidis, et aastail 2004–2009 riigi jagatud üle seitsme miljardi krooni ettevõtlustoetusi ei ole aidanud parandada meie majanduse konkurentsivõimet tervikuna. Foto Indrek Veiserik

Kas sotsidel on maailmavaadet?

Ivari Padar, Marju Lauristin, Eiki Nestor ja Andres Tarand saatsid 24. augustil sotsiaaldemokraatide volikogule ühispöörumise, kus peavad oluliseks Riigikogu valimistele vastu minnes välja vahetada erakonna juhtkond.

INDREK VEISERIK

Algus esilehel

Pühapäeval jõudis erakonna volikogu samale otsusele. „Toetan volikogu otsust korraldada 16. oktoobril uue juhtkonna valimine. Tähtis on, et erakond teeks sel kuupäeval õige otsuse. See aga, et sotsid meedia kaudu omavahelisi suhteid klaarivad, erakonna toetusele kindlasti kasuks ei tule,“ ütles Jaak Juske (SDE).

Kuus kuud enne parlamendivalimisi läheb üks erakond iseenese reorganiseerimise teele. Millal jõutakse pühenduda valijatele?

Iseenesest ei ole „suure neliku“ taotluses midagi üllatavat. Mitmele juhtivotsile on koalitsioon Tallinnas Keskerakonnaga olnud pikka aega pinnuks silmas, mis nende hinnangul on vaja iga hinna eest lõpetada. Selle eelduseks on praeguse juhtkonna väljavahetamine.

Kui sotse valiti juhtima Jüri Pihl, tärkas Eestis esmakordselt lootus, et pärast tuleva aasta Riigikogu valimisi võib Eesti saada eheda vasaktsentristliku valitsuse. Selle sündi on aastaid oodanud tuhanded lihtsad ja töökad Eestimaa inimesed. On ju Pihl suutnud tavaliste ridadesse tuua positiivset eluvust ja süstida neile sotsiaaldemokraatlikku maailmavaatelist tunnetust alates hetkest, kui ta kuulutas kadu parempoolsusele Eestis. Oma olemuselt ei ole sotsiaaldemokraadid passiivsed ega leplikud lambukesed. Õige liidri korral on nad võimelised Eesti poliitikas suuri muutusi ellu viima. Seda teavad „suure neliku“ liikmed hästi. Seetõttu soovivad nad sotside ridades likvideerida Pihli juhtimisel

gikogu valimisi võib Eesti saada eheda vasaktsentristliku valitsuse. Selle sündi on aastaid oodanud tuhanded lihtsad ja töökad Eestimaa inimesed. On ju Pihl suutnud tavaliste ridadesse tuua positiivset eluvust ja süstida neile sotsiaaldemokraatlikku maailmavaatelist tunnetust alates hetkest, kui ta kuulutas kadu parempoolsusele Eestis. Oma olemuselt ei ole sotsiaaldemokraadid passiivsed ega leplikud lambukesed. Õige liidri korral on nad võimelised Eesti poliitikas suuri muutusi ellu viima. Seda teavad „suure neliku“ liikmed hästi. Seetõttu soovivad nad sotside ridades likvideerida Pihli juhtimisel

Kahtlen sügavalt, et nooremate sotside jaoks oleks koostööst Keskerakonnaga loobumise piisavaks põhjuseks Lauristini ja Tarandi isiklikud kibestumised.

tärganud siirast, aga neile nii kahjuliku tunnetust.

Enim kardab „suur nelik“ reaalselt Keskerakonna poolt läbiviidavate sotsiaalpoliitiliste muutuste teket Eestis. Ollakse mures, et niisuguste

muutuste kaudu võivad kaduda nende praegused kõrged ühiskondlikud positsioonid.

Tugevalt nartsistlike kalduvustega Lauristin pelgab, et tema kõrvale võib Jüri Pihli tuules noorte sotside seast kasvada uus vaimne liider, kes õhulossides asemel rõhub pigem sotsiaaldemokraatlike ideede reaalse elluviimise vajadusele.

„Suurt nelikut“ iseloomustab enesekeksus. On ju üldteada fakt, et nii Lauristinil kui ka Tarandil on minevikus erimeelsuste tõttu tekkinud antipaatiia Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare vastu. Samas kahtlen sügavalt, et nooremate sotside jaoks oleks koostööst Keskerakonnaga loobumise piisavaks põhjuseks Lauristini ja Tarandi isiklikud kibestumised.

Nii Keskerakonnale kui ka sotsiaaldemokraatidele on tähtis ikkagi Eesti tulevik. Paraku vaatavad nii Lauristin kui ka Tarand sellele läbi minevikus klaasistunud silmade. Ja selles osas nemad enam ei muutu. Nad on selleks liiga paindumatud ja eakad.

Kuigi väliselt näib Eesti ühiskond karm, on ta sisemiselt äärmiselt habras. Asetleidvatele normaalsetele sündmustele, milleks on kahe partei koostöö, vastu punnides ja Pihli välja vahetada soovides toob „suur nelik“ sotside ridadesse vaid turbulentsi.

Lauristini ja Tarandit iseloomustavad kahjaks kõige paremini varisere puudutavad piiblid: „...te olete ära võtnud tunnetuse võtme; ise te ei ole sisse läinud, ent tahate takistada sisseminejaid.“

Indrek Saar: Negatiivne meedia-kajastus langetas sotside toetust

Sotsiaaldemokraatide aseesimees Indrek Saar (pildil) mõnits Kesknädalale antud usutluses, et meedia suur tähelepanu tema erakonna tegemiste suhtes on mõju-nud kaksipidiiselt.

„Positiivne kajastus tuleb igati kasuks. Samas negatiivse meediakäsitluse puhul on võimalik alati õppida. Lõpuks on oluline see, et ise usume oma erakonna olevat õigel teel,“ ütles Saar. Ta tunnistas, et erakonna sisemisi erimeelsusi võimendav meediakajastus on kindlasti mõjutanud rahva toetust sotsiaaldemokraatidele, mis arvamusuuringute kohaselt viimasel ajal on hakanud tugevasti langema.

„Ometi ei saa öelda, et meedias meie kohta otseselt levitatakse pahatahtlikke valesid; meedia

kirjutab sellest, mida näeb,“ ütles Saar.

Saar ei jaga Tallinna linnavolikogu aseesimehe Katrin Saks (SDE) seisukohta, justkui olnuks sotside otsus minna Tallinnas koalitsiooni Keskerakonnaga viga. „Kui võimalik, tuleb alati minna koalitsiooni. On vaja vaid teada, mida tahetakse seal ära teha ja selgelt sõnastada eesmärgid,“ ütles Saar.

Küsimusele, kas Sven Mikser oleks sotside juhina parem liider kui Jüri Pihl, Saar otseselt vastata ei soovinud. „Eelkõige

peab erakonna esimees suutma sõnastada erakonna visiooni, mida ja miks tahetakse ära teha ja meeskonna kogu potentsiaali maksimaalselt rakendada,“ sõnas ta.

Indrek Veiserik

Priit Toobal: Ka Padar töötas Ansipi alluvuses

Sotsiaaldemokraat Katrin Saks väitis möödunud nädalal Delfi portaalis, et parteijuhi Jüri Pihli asumine Tallinna abilinnapea kohale polnud hea mõte, kuna ta jääb linnapea Edgar Savisaare varju. Ka televisiooniuudistes on tõstatatud küsimus, justkui oleks ühe partei esimehe töötamine teise parteijuhi alluvuses ennekuulmatu.

„Tegelikult see nii ei ole,“ kirjutab Keskerakonna peasekretär Priit Toobal oma blogis.

„Näiteks Sotsiaaldemokraatide esimees Ivari Padar oli minister Ansipi valitsuses, seega töötas peaministri otsealluvuses. Ometigi ei tulnud tookord sellist küsimust kellelegi pähegi. Isegi mitte Padarile enesele.“ Toobali sõnul võib mõistagi olla

üks partei esimees linnapea ja teine abilinnapea, täpselt samuti nagu üks neist on peaminister ja teine minister. See ei ole mingi erand, vaid pigem reegel kõigis koalitsioonivalitsusega demokraatlikes süsteemides, sealhulgas Eestis. Võib ka vastupidi.

„IRL-i juhul Mart Laaril näiteks ei ole valitsuses üldse mingit

ametit. See oli ikkagi sotsiaaldemokraatide endi valik, kas nende esimehest sai abilinnapea või midagi muud,“ märkis Toobal.

Pole võimatu, et ka sots võib olla koalitsiooni juht ja peaminister, nagu seda oli omal ajal Andres Tarand, aga siis peab neil olema ka hoopis rohkem mandaate ja laiem kandepind Riigikogus või linnavolikogus, märkis Toobal, ja lisas: „Katrin Saks oma parteilidri vastu suunatud väljaastumine seda kandepinda küll kuidagi ei laiendanud.“

Loe veel priittoobal.blogspot.com

Nädal Euroopas

Esmaspäeval, 23. augustil algas Saksamaal uus kooliaasta.

* Hispaaniasse pöördusid tagasi mullu novembris Põhja-Aafrikas Mauritania al-Qaeda poolt röövitud Albert Vilalta ja Roque Pascual. Peaministri sõnul tähendas see "9 kuud kannatusi neile ja nende lähedastele ning 268 päeva poliitilist, diplomaatilist ja luuretood Hispaania valitsusele".

Teisipäeval avaldas Eurostat raporti juunikuu tööstustoodangu tellimuste kohta. Andmed esitanud liikmesriikide seas kasvasid tööstuse tellimused kahekümnes riigis ja vähenesid vaid Iirimaa (-5,1%). Kõrgeim aastane muutus oli juunis Taanis (64,8%), Lätis (61,2%), Eestis (49,2%), Rumeenias (34,6%) ning Saksamaal ja Soomes (32,8%). Eesti on aastases arvestuses saanud rohkem tellimusi alates märtsist (17,3%) kuni maikuuni (44,3%).

* Euroopa Liidu eelarvevolinik rääkis liikmesriikides maksuosa (praegu 76%) vähendamiseks 30–40 miljardi € võrra aastas. Asemele pakub maksu kehtestamist finantsülekannetele, lennureisijatele, CO₂ kvootidega kauplemist või otsest kodanikumaksu. Kolm suurimat maksajat – Saksamaa, Prantsusmaa ja Suurbritannia – lükkasid viimase valiku juba tagasi.

* Suurbritannia finantsjärelevalve määras 2,27 miljoni £ trahvi kindlustusfirmale Zurich 2008. aasta augustis 46 000 kliendi isikuandmete (poliisi, pangakonto, krediitkaardi info) kaotamise eest.

Kolmapäeval deporteeris Prantsusmaa taas 300 mustlast. Sel aastal on neid riigist välja saadetud kokku 8000.

* Saksamaa valitsus kinnitas eelnõu pankade päästmiseks reservfondi loomisest, mis jõustub jaanuaris ja igal aastal miljard eurot kogudes päästaks tulevikus raskustes panku.

Neljapäeval algasid Saksamaal Stuttgartis ehitustööd Euroopa ühe suurima infrastruktuuriobjekti ehitusel, et 15-aastase planeerimise järel realiseerida 4 miljardi eurone projekt kahetasandilisest raudteejaamast. Vana jaamahoone osalise lammutamise ja tunnelite rajamise vastu protestis kümneid tuhandeid inimesi.

* Saksamaa kantsler Angela Merkel külastas tuumajaama (vt foto). Tuumaenergia tuleviku alasel debatil on välja käidud plaan makstud kütusevabad ja tuumatõhuselt oodatakse rahalist panust taastuvenergia uuringutesse. Valitsuse vastav kava valmib septembri lõpuks.

* Saksamaal sai ansambli "No Angels" laulja Nadja Benaissa kaheaastase tingimisi karistuse seksuaalpartneri teadlikult HIV- viirusega nakatamise eest. Kohus põhjendas leebet karistust ülestunnistuse ja kahetsemisega. Enda nakatumisest sai Nadja teada 17-aastaselt 1999. aastal.

Reede. Saab'i autotööstuse ostnud Hollandi sportautode valmistaja Spyke teatas 243 miljoni eurose käibe juures poolaastakahjumist 139 miljonit €. Realiseerimata jääb plaan kuni 50 000 auto müümisest. Kahjumisse jäädakse tuleva aasta lõpuni.

* Hispaania lennufirma Iberia sai 6 kuuga 2,23 miljardi eurose käibe juures kahjumit 72 miljonit €. Islandi vulkaani tekitatud kaotus lendude tühistamisest oli 20 miljonit €.

* Prantslane Sylvain Quimene võitis Soomes Oulu linnas peetud õhukitarri (mängu imiteerimise) 15. meistrivõistlused. Osales 20 võistlejat 19 riigist.

Laupäeval avaldati

Suurbritannia peaministri David Cameroni teisipäeval sündinud tütre Florence Rose Endellioni fotod. Abielupaari neljas laps sündis enneaegsena ja peaminister kavatseb võtta ka isapuhkust, kuid selle kestus ei ole teada.

* Prantsusmaa pidi kaitsma mustlaste deporteerimise otsust ÜRO rassilise diskrimineerimise kaotamise komisjoni raportit ja katoliku kiriku kriitika eest. Välisminister Bernard Kouchner: "President ei ole kunagi stigmatiseerinud vähest selle päritolu pärast."

Pühapäeval saabus Liibüa liider kolonel Muammar Gaddafi 2-päevasele visiidile Itaaliasse. Kahe riigi majandussuhted on tihenened alates 2008. a. Silvio Berlusconi sõlmitud sõpruslepingust. Itaalia ostab suure osa Liibüa naftast ja gaasist ning saab investeeringuid pangandusse ja energeetikasse.

* Hispaanias ulatus viimaste aastate augustikuine kuuma rekord 42 kraadini Edela-Hispaanias.

Virgo Kruve

Vilniuses avati monument „Vabaduse tee“

EESTI KIVI:

Meie rahvusvärvides tellise aetas oma kohale Vilniuse vabaduse monumentis ja pidas ka tervituskõne Enn Eesmaa.

Fotod erakogust

Balti inimketi 21. aasta-päeva ja Leedu iseseisvuse taastamise 20. aastapäeva puhul avati Vilniuses pidulikult suursugune monument „Vabaduse tee“.

Rahvarohkest avatseremooniast võtsid osa Leedu Vabariigi president Dalia Grybauskaitė ja ekspresident Valdas Adamkus, peaminister Andrius Kubilius, Euroopa

Parlamendi liige Vytautas Landsbergis, paljud kunagise rahvaliidumise „Sajudis“ aktivistid, külalised Lätist ja Eestist.

Tervituskõne pidas president Dalia Grybauskaitė.

Tseremoonial Eestit esindanud Riigikogu Eesti-Leedu parlamendirühma esimees Enn Eesmaa rõhutas oma sõnavõtus vajadust kõigekülgsemalt arendada kolme Balti

riigi koostööd ka Euroopa Liidus ja NATO-s. Ta märkis, et solidaarsust ja koostöötaht pole maailmas kunagi liiga palju.

„Balti rahvad tõestasid veenvalt, et üheskoos realselt tegevuses on võimalik teoks teha ka kõige julgemad unistused,“ nentis Eesmaa.

Leedu rahvusvärvides sümboolse telliskivi aetas skulptor Tadas Gutauskase loodud

müürialaadse mälestusmärgi riigipea Dalia Grybauskaitė. Eesti värvides telliskivi pani oma kohale Enn Eesmaa.

Tseremooniast tegi otseülekande Leedu Televisioon.

Sündmust kajastasid oma uudistesaadetes kõik Leedu telekanalid. Enn Eesmaa andis pikema intervjuu ka Balti TV-le. **Kn**

Mai Treial: Kritiseerimise asemel pakkuge lahendusi!

Rahvaliidu aseesimees, Riigikogu liige Mai Treial (pildil) avaldas toetust Maarahva V Kongressi toimumisele ning rõhutas vajadust keskenduda Eesti inimarengu aruandes avaldatud kitsaskohtadele, näiteks maapiirkondades avalike teenuste puudulikule kättesaadavusele ning tööpuudusele.

Treial ei mõista üksikute Maarahva IV Kongressi juhatuse liikmete kriitikat, kelle ülesanne oligi uue kongressi kokku kutsumine. "Koostööruumi jätkub kõigile ning kritiseerimise asemel kutsun kõiki lahendusi leidma," ütles Treial. Tema hinnangul on inimarengu aruanne jäänud vaid avaldatud faktiks. Treial usub, et maainimesi esindav kongress peaks lahkama inimarengu aruandes avaldatud ning võtma seisukoha pakkumaks lahendusi nii valitsusele kui ka Riigikogule.

"Inimarengu aruandes ilmnevad masendavad piirkondlikud erinevused. Ääremaastunud või ääremaastumisriskiga territooriumid hõlmavad Eesti pindalast ligi kaks kolmandikku, seal elab umbes 140 tuhat inimest ning seal asub ligi pool omavalitsusüksusi," loetles Treial. Tema sõnul on heaolu ja elukvaliteet ääremaal riigi keskmisest oluliselt madalam.

"Veerand maainimesi elab allpool absoluutset vaesuspääri, maal on ligi viis korda rohkem heitunud kui linna- piirkondades, maainimeste haridustase on keskmisest madalam."

"Pea vajalikuks tasakaalustatud infrastruktuuri väljaarendamist ning avalike teenuste kättesaadavust, eelkõige haridus- ja tervishoiu, haigla või arstipunkti, apteegi, postiasutuse ja kaupluse olemasolu elukoha lähedal. Oluline on arendada kohalikku ettevõtlust, sh põllumajandust, anda rahva toidulaule rohkem kvaliteetset eestimaist toitu. See on oluline nii tervise kui ka tööhõive, sissetulekute ja maksulaekumiste seisukohast," leidis Treial.

"Riik saab ebavõrdset vähendada, kui loob noorte peredele turvalise ümbruse laste kasvatamiseks, võimaldab neile kvaliteetset haridust ning tagab vanemale põlvkonnale inimväärse toimetuleku," rõhutas Treial.

Olav Kreen: Kongress toob kokku maarahva laiapõhjalise esinduse

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja (EPKK) nõukogu aseesimehe Olav Kreeni hinnangul on õige korraldada Eesti Maarahva V Kongress, et tuua kokku laiapõhjaline maarahva esindus. Selleks tuleb tema hinnangul ületada erakondlikud huvid.

Kreeni sõnul tuleb näha Eesti maaelu ees seisvaid väljakutseid ning ületada erakondlikud huvid. "Demokraatlikule ühiskonnale on kohane, et kõik erakonnad teevad koostööd valdkonnaorganisatsioonidega, et leida lahendusi maaelupoliitikas," ütles Kreen. Ta lisas, et on tekkinud olukord, kus sõnumitoojat ja algatajat hakatakse materdama.

"Oluline on, et korraldajad tagaksid delegaatide laia kandepinna, eesmärgiga saavutada arvamuste ja seisukohtade paljusust. Täna on minu hinnangul korraldajad teinud kõik selleks, et maarahva suurokogu tuleb esinduslik," ütles Kreen pressiteates.

"Maaelu jätkusuutlikkus saab tugineda koostööle ning just maarahva kongress loob selleks suuri eeldusi, mis viib meid kaasamiskultuuris sammu edasi," rõhutas Kreen. Ta kutsus kõiki Eesti maaelu arengust huvitatud inimesi kaasa tulema maarahva kongressi korraldamise algatusega.

IRL ja Reform teevad tudengeile ajupesu

19. augustil pöördusid mitmed tudengiesindajad Eesti Keskerakonna Noortekogu (KENK) poole kaebusega, et Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) poolt uutele rebastele – bakalaureuseõppesse ja rakenduslikku kõrgharidusõppesse sisseastujatele – mõeldud rebasekotis on IRL-i ja Reformi propagandamaterjalid. EÜL-i tänavane rebasekott sisaldab teadet, et kaval rebane kuulub Isamaa ja Res Publica ridadesse, ning IRL-i käepaela, kutsub üles kasutama Reformierakonna kondoomi jpm.

Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) endine arendusjuht, praegune Keskerakonna noortekogu peasekretär Jaanus Riibe leiab, et EÜL-i selline tegevus kõvasti kahjustab apoliitilise üliõpilaskonnakultuuri. “Kui omal ajal panime rebasekotti kõrghariduse-teemalise infovoldiku, siis nüüd pannakse sinna Reformierakonna kondoom; kui enne oli noortel võimalik lugeda oma põhiõigustest, siis nüüd saavad nad IRL-i kinnimastud lauspropagandat,” lisas Riibe.

“Seni end avalikult apoliitiliseks ühenduseks nimetanud katusorganisatsioon, kes varjatult on kogu aeg paremerakondadele promo teinud, on nüüd, enne valimisi ilmselt kannatuse kaotanud ja asunud

AJUPESU: Kõrgharidusõppesse sisseastujatele mõeldud rebasekott oli pungil täis valitsuserakondade propagandat.

noorte hulgas tegema massiivset kihutustööd. Üks põhjusi võib-olla ka selles, et noored ei usu enam täitmata lubadusi, nagu Laari 50 000 töökohta või Ansipi „maksuvabad reeded“, – EÜL on valitsusparteide reitingu hoidmiseks julmalt rakendatud poliitvankri ette,” kommenteeris kesknõrte

esimees Raivo Tammus.

“Eesti Üliõpilaskondade Liit, kes eelnevatel aastatel on seisnud üliõpilaskondade hea tava koostamise eest ja esitanud valimiste ajal oma platvormi, paljastas oma tegeliku olemuse ja näitas selgelt, et kogu senine vaev ja aur on läinud paremerakondade võimulpüsimiseks.” ütles EKNA juhatuse liige, KENK-i volikogu esimees Kadri Mosin.

KENK-i info kohaselt on tänaseks juba paljud üliõpilasesindused avaldanud rebasekoti sisu puhul protesti ja keeldunud lauspropagandat laiali jagamast.

Varasematel aastatel on rebasekott olnud näiteks trükis “Avameelselt kõrgharidusest”, Euroopa Parlamendi Infobüroo trükis “Minu põhiõigused”, materjal õppemaksude kohta jpm.

EÜL-i kodulehe andmetel on rebasekottide jagamise eesmärk ühendada tudengeid ning anda neile usaldusväärset infot kõrgharidussüsteemi kohta. Rebasekott on igasugisene traditsioon, millega EÜL tervitab uusi üliõpilasi.

September alkoholivabaks!

Pikaajaliste traditsioonidega kunagine tudengialgatus kutsus täisealisi aktiivseid inimesi üles vähemalt kuuks ajaks alkoholiga lõpparve tegema. Kampaniaga, milles osalejad lubavad septembri jooksul mitte tilkagi alkoholi pruukida, on sel aastal liitunud juba üle 250 inimese.

Algatuse eestvedaja Reigo Kimmeli hinnangul on ettevõtmine mõeldud eelkõige sotsiaalselt aktiivsetele inimestele, kel kuu aja jooksul ikka mõni sünnipäev või muu pidupäev tähistamist vajab ning kel ka suvine puhkuseperiood läbi ning töövõi koolitee veel ees seisab.

Alates 2004. aastast on alkoholivaba septembri projektist ametlikult osa võtnud üle 1000 inimese. “Kuigi osalejate seas on ka mõned karsklased, on valdav enamik siiski sotsiaalselt aktiivsed inimesed, kel tähtpäevade jooksul läheb käiku klaas šampust või teinekord rohkemgi,” rääkis Kimmel. “Vähemalt kuuajalist totaalselt alkoholivaba perioodi on mõned osalejad alustanud ka varem ning lõpetanud hiljem, kuid igal aastal on alati neidki, kes selle esmapilgul lihtsana tunduva ettevõtmisega hakkama ei saa,” lisas ta.

Algatuse fännilehel Facebook'is (facebook.com/septembriseijoo.ee) toimub ka osalejate vaheline arutelu septembrikuise tähtpäevade tähistamistest, huvitavatest alkoholivabadest jookidest ning paljust muust. “Peamine, et saadakse aru: algatus „Septembris ei joo“ on mõeldud lõbusa ja humoorika ettevõtmisena, mitte surmtõsise alkoholivastase kampaniana,” rääkis Kimmel.

Tehniliselt on tänavu alkoholivaba septembri algatusega liitumine varasemast lihtsam, sest ürituse ametlikul veebilehel www.septembriseijoo.ee saab end Facebook'i konto olemasolul vaid ühe hiireklikiga kirja panna.

„Alkoholivaba septembri“ mõtteviisi propageerijad loodavad, et ühise ettevõtmise sünergia annab ühe, kuigi veidi “kiiksuga” põhjuse tähtpäevadel alkoholitarbimise sotsiaalsele survele vähemalt mõnda aega vastu seista, ning kinnitavad, et ükski ettevõtmises osaline sellest kindlasti kahju ei saa.

Nõmme noored algatasid spordipäeva

Nõmme Spordikeskuses viis Keskerakonna Noortekogu läbi oma ajaloo esimese spordipäeva. Toredate uuele ettevõtmisele panid aluse Nõmme noored.

SVEN PITKVE

KE Noortekogu Nõmme klubi juhatuse liige

Spordipäeva mõte oli pakkuda noortele üks tore päev, kus saaks osa võtta erinevatest spordimängudest ning samal ajal omavahel tutvuda ja arendada meeskonnavaimu.

Kokku tuli üle 60 noore Harjumaalt, Läänemaalt ja Tartumaalt. Kõik osalejad loositi päeva algul segavõistkondadesse. Pääkseline laupäev algas ühise hommikuvõimlemisega, misjärel hakkasid meeskonnad mõõtu võtma teatevõistluses, võrkpalliturniiris, köieveos, piimajoomises ning oma meeskonna tundmaõppimises. Teiste seas võttis võistlustest osa ka üks külalismseskond, mille koosseisus Noored Sotsid ja Noored Rohelised.

Spordivõistluste vahel võisid soovijad kätt proovida vibulaskja Robert Kallasmaa valvsa pilgu ja õpetuste all vibulaskmises. Pärast pingelisi spordisooritusi jahutasid osavõtjad end basseinis. Spordipäeva peaaühinnaks oli võitja meeskonna reis Brüsselisse europarlamenti saadiku Siiri Oviiri juurde. Esikohale tuli võistkond „Väledad Kotkad“, kes saavad oma auhinna kätte 2011. aastal. Teisele kohale sai võistkond „Hansa Elu“ ning kolmandale kohale jõudis meie külalised võistkond „Rohelised“. Palju õnne! Pika spordipäeva lõpetas korvpallimäng Keskerakonna ja Noortekogu vahel. Seekord tuli noortel taas alla vanduda tarkusele ja kogemustele. Mängu lõppseisuks jäi 79:64.

Tõhus päev jääb ennekõike meelde aktiivse osavõtu ja rõõmsate osalejate poolt. Kindlasti teeme samalaadise ürituse ka järgmisel suvel ning ootame sinna ka teise maailmavaataga erakondade noori.

Tule õpi tantsima!

- 4-6 a ettevalmistusrühm
- 7-12 a algkursus (2 kuud TASUTA)
- täiskasvanutele ja keskkooliõpilastele
- algkursus
- jätkukursus
- hobiklubi
- oskaja + mitteoskaja
- balletistudio lastele ja täiskasvanutele

Revalia
Tantsukool

Peterburi tee 38, III korrus
tel 601 0253
tkrevalia@tkrevalia.ee

www.tkrevalia.ee

Kuninganna Kristina päev

Pühapäeval
5. septembril 2010
algusega kell 13.00
Löwenruh pargis
Mustamäe tee 59A

Peaesineja
Ott Lepland

Tule kogu perega ja
võta sõber kaasa
Üritus on tasuta

KRISTINE

OÜ Männiku Farm Lääne-Virumaal,
Rakverest 10 km kaugusel

Pakub tööd lüpsjale ja traktoristile

Soovitatav korralik perekond
Elamiseks 3-toaline korter
Tel. 5520786

TERVISEPÄEV

kolmapäeval, 8. septembril kell 18.00
Ülenurme vallas Külitse baaris

Elva Haigla juhataja, luu-liigesehaiguste arst
Peeter Laasik: konsultatsioon, vererõhu mõõtmine, keha koostise (lihase, rasv jne) määramine, luu tiheduse mõõtmine.

Osalege julgelt, kõik teenused on tasuta!

Baar pakub ootajatele sööki-jooki
10-protsendise allahindlusega.

Informatsioon:
Gleeri Paur 56 15 19 49

5. september
Pirita Velodroomil

VI Jüri Ratase
jalgrattavõistlus

TALLINN LIIGUB
TALUNNA SPORDI JA NÕUKOGUDE

Hea spordisõber!

Kutsun Sind koos oma perega osalema lõbusal ja sportlikul kogupereüritusel – **05. septembril 2010. aastal toimival „Jüri Ratase VI jalgrattavõistlusel“**. Võistluse algus on kell **11.00 Pirita Velodroomil, Rummu tee 5**.

Oled palutud ja väga oodatud osalema käesoleval aastal ja kindlasti ka tulevikus. Tule koos oma pere ja sõpradega.

Nagu tavaks saanud on ka sellel aastal kohal Lövi Leo ja Nublu, kes annavad lastele edasi õpetussõnu heast käitumisest ning politsei ja päästeameti tegevusest. Kohapeal on tutvumiseks ka tuletõrjeauto.

Registreerimine: www.ratas.ee/voistlus

Võistlusest:

- Tillusõit (kuni 6. aastased), distants 450m;
- Lastesõit (vanuses 7 – 12. aastat), distants 1km;
- Naised distants 10 km;
- Mehed distants 10 km;
- Perearvestus (arvesse läheb ema, isa ja lapse osalus)

Võitjatele on auhinnad naiste ja meeste arvestuses. Tilla- ja lastesõidus saavad kõik lõpetajad väikese meene. Perearvestuses loositakse välja Tallinki perereis Rootsi. Kõigi osalejate vahel loositakse välja kaks jalgratast.

Tule kindlasti koos oma pere ja sõpradega. Registreeru juba täna.

Parimate soovidega,
Jüri Ratas

Kiivri kandmine on võistluste kõikidel distantsidel kohustuslik.

Üritus on kõigile tasuta.

Suve ärasaatmine Rõuges!

Keskerakond korraldab suvelõpuürituse Rõuge vallas Sandisuu külaplatsil **Laupäeval, 11. septembril algusega kell 12**. Kaasa võtta piknikukorv ja hea tuju! Kohal telemees Peeter Võsa. Muusikat valib DJ KK. Erinevaid üllatusi! Oodatud on kõik, kellel mahti tulla.

Info: Maire Meldre 53804971
Maie Kaiv 5258615

Meenutades Molotovi–Ribbentropi pakti

Seitsekümmend aastat tagasi olime Euroopa geopoliitilise katastroofi keskmes. Kui püüan endale visualiseerida sündmusi aastail 1939–1940, tuleb silme ette maavärin, mille epitsentris olid Poola, Baltimaad ja Soome. „Seismiliselt aktiivne ala“ hõlmas kogu Euroopat, „järeltõuked“ aga ulatusid Põhja-Aafrikast Vaikse ookeanini.

KERSTEN SAAR
IRL

Traagilisim daatum lähiajaloo on Eesti jaoks muidugi 23. august 1939. Siis kirjutati alla Molotovi–Ribbentropi pakt, mis määras ära meie riigi ja rahva saatuse pooleks sajandiks.

Euroopa 1930-ndatel

Arengud, mis selleni viisid, algasid tegelikult juba varem ja olid Euroopale üldjoontes ka nähtavad. Kohe pärast võimuletulekut tegi Hitler teatavaks

populaarsemaks riigijuhiks. Kuid vaid lühikeseks ajaks. Kolmekümmendate algul, paralleelselt arengutega Saksamaal, alustati ka Nõukogude Liidus relvajõudude kasvatamist ja moderniseerimist. Samas pälvis Stalin Euroopa silmis „negatiivse kangelase“ maine. Eks mäletati veel hästi kõiki julmuse sõja- ja revolutsioonijärgsel Venemaal ja NSV Liidus.

Häirekellad hakkasid lööma, kui Nõukogude Liit asus lääneriikidelt, eeskätt Inglismaalt ja Prantsusmaalt, taotlema julgeolekugarantiisid nn Vahe-Euroopa riikidele, nende hulgas ka Balti riikidele, kes olid selliste plaanidele kategooriliselt vastu. Neis nähti – ja õigustatult – Stalini lootust saada endale õigus asuda neid „garantiisid“ oma relvajõududega tagama. Ükski neist riikidest polnud nõus punavägesid oma territooriumile lubama. Poliitilistes „kaitse-

poolte vahel. Läbirääkimised jätkusid – nii avalikud kui ka salajased. Pooled pidasid omi salajasi kõnelusi ja laiendasid osalejate ringi, et endale toetajaid leida.

Mis toimus Stalini kabinetis, sellest teame vähe. Mis toimus Hitleri kabinetis, sellest teame natuke rohkem.

22. august 1939. Berghof. Hitleri kabinetis on töö käinud ööl ja päeval. Saksa–Venemittekallaletungileping on valmis saanud. Vastav pressiteade on välja antud. Vaidlused aga jätkuvad. Hitler valib kiire lõppmängu, varastel hommiikutundidel annab ta korralduse leping alla kirjutada. Joachim von Ribbentrop lendab Moskvasse. Tekst on laual, aga vaidlused ikka jätkuvad. Inglased ja prantslased lahkuvad laual. Itaalia esindaja jääb. Ribbentropi ja Molotovi meeskonna erimeelsused ei lahene. Päev hakkab jõudma lõpule. Siis võtab Stalin ohjad enda kätte. Teksti tehakse kiirelt viimased muudatused, ja kell kaks öösel saab see kurikuulus kommunistide ja fashistide pakt allkirjad. Kuupäeva dokumendil ei muudeta.

Viis päeva hiljem sõlmisid Saksamaa ja Nõukogude Liit

30. novembril 1939 ründas Nõukogude Liit Soomet. 15. juunil 1940 okupeeriti Leedu, kaks päeva hiljem Eesti ja Läti. Sündmused toimusid ja jätkusid „häid eeskujusid“ järgides. Euroopat jagati ja piire muudeti. Sõnad „rahu“ ja „vabadus“ tähendasid nii võtmist kui ka andmist.

Esimene vaatus MRP ajaloos jõudis lõpule 1941. aasta 22. juunil, kui Hitler „sõnamurdlikult“ ründas Nõukogude Liitu. Sinnamaani olid kaks totalitaarset rezhiimi ilmselgelt partnerlussuhetes ega varjanudki seda.

Sama toimus ka mujal maailmas. Jaapan okupeeris Mandžuuria ja alustas sõda Hiina vastu. Itaalia vallutas Etioopia. Prantsusmaa sekkus Hispaania kodusõtta. Verised lahingud toimusid Põhja-Aafrikas. Jaapan ja USA sõdisid Vaiksel ookeanil. Loetelu võib reipalt jätkata.

Osalejaid riike oli palju. Igaühel neist on omad arhiivid, oma tõlgendus ja oma ajalookäsitlus. Kuid ikka mindi Euroopa rahu tagama, „halbu“ valitsusi karistama, oma rahvuskaaslasti kaitsma, teiste riikide rahvaid päästma jne

LEPING: 23. augustil 1939 allkirjastasid Saksamaa ja Nõukogude Liidu välisminister Ribbentrop ja Molotov Moskvas mittekallaletungipakti ja selle juurde kuuluvad salaprotokollid. Arhiivifoto

oma plaanid Saksamaa jaoks „eluruumi“ laiendada. Armeed juhtkond sai korralduse alustada selleks ettevalmistusi. Saksamaa kiire majanduslik ja poliitiline edu ning progress relvajõudude moderniseerimisel pälvisid Euroopas üldise positiivse tähelepanu, ja ka teatud tunnustuse. Hitler tõusis kiiresti Euroopa tuntuks ja

lahingutes“ võeti kasutusele termin *neutraliteet*, kuid ka see ei toiminud.

Mittekallaletungileping Kõnelusi mittekallaletungilepingu sõlmimiseks alustati 1939. aasta märtsis. Poolteks Saksamaa ja Nõukogude Liit ning Inglismaa ja Prantsusmaa. Sedamaid ilmsesid lahkeliid

veel piiri- ja sõpruslepingu. Mõlemad pakid olid lisa-protokollidega.

Verised tagajärjed

1. septembril viib Saksamaa oma väed Poolasse. Kaks nädalat hiljem teeb sama NSV Liit. Kuu ajaga on Poola armee ühiste jõududega hävitatud ja Poola riik alistatud.

ikka samas vaimus. Kannatuste eest lubati igavest rahu ja õitsengut.

Viis aastat kestnud sõja bilanss on, lühidalt kokku võttes, varemtes Euroopa ja 60 miljonit surnut.

Aili võitlused Mati Eliste ja Reformierakonna vastu

Kesknädal tundis huvi: kas peaaegu aasta tagasi toimunud reformierakondlasest Pirita linnaosa halduskogu esimehe Mati Eliste 111 000-kroonine pistiskandaal lastakse vaikselt aeguda või sellega veel tegeldakse?

IVARI VEE
ivari@kesknadal.ee

2009. aasta 29. oktoobril kirjutas Eesti Ekspress, et Pirita halduskogu esimees Mati Eliste sai ärimees Vassili Galaganovilt ja maakler Aili Asavilt 111 000 krooni meelehead Galaganovi eramu detailplaneeringu heakskiitmise eest Pirita halduskogus. Tänu sellele artiklile sattus Eliste politseis uurimise alla. Tänavu märtsi algul esitaski politsei Elistele kahtlustuse mõjuvõimuga kauplemises. 18. juulil teatasid Rahvusringhäälingu uudised, et Eliste süüasja materjalid saadeti prokuratuuri.

Annetus?

Inimestele on kõigest sellest jäänud natuke vale arusaam, ja seepärast püüame sündmuste saspuntrasse veidi selgust luua. Aili Asavi sõnul algas kõik juba 2008. aasta teisel poolel. Mati Eliste, kellega juba üle 30 aasta hea tuttav oldi, tuli tema juurde ja pakkus Maarjamäel Paju tänavas asuva majandusteadlase ärimeehe Vassili Galaganovi krundi detailplaneeringuga seotud probleemidele halduskogu-poolset positiivset lahendit. Seda vaid mingi tühise 100 000 krooni eest.

Kuigi Aili Asavi kinnisvarafirma oli Galaganovi krundi detailplaneeringut püüdnud saada juba umbes aasta, olevat proua vastanud, et tema ei hakka oma kliendile isegi sellist ettepanekut tegema. Mõõdus 3–4 nädalat, ja Eliste küsis Asavilt, kas Galaganov ei tahaks teha annetust Pirita lastemuusikakoolile klaveri ostmiseks. (Hiljem tuli välja, et annetust tahtis Mati Eliste oma abikaasa Maire Eliste muusikastuudiole „Marie!“. – Toim.) Olevat ju halduskogul Pirita laste eest hoolitsevale ettevõtjale lihtsam vastu tulla. Proua Asavi andnudki Elistele seepeale Galaganovi koordinaadid; edasised „meestejutud“ teda aga ei huvitanud.

2008. aasta lõpul küsinud Galaganov Asavilt muusikastuudio kontonumbrit, millele annetust üle kanda.

2009. aasta märtsi lõpus olevat Mati Eliste jälle võtnud Aili Asaviga ühendust, küsides muusikastuudiole 30 000-kroonist annetust. Ta seletas, et klaveriostu jaoks jäävat veel just selline summa puudu. Samas maininud Eliste, et Galaganov annetanud 100 000 krooni. Aili Asavi rääkis Kesknädalale, et kuna tal 30 000 krooni vaba raha polnud, kandnud ta muusikastuudio pangakontole 11 000 krooni.

Võlg

Umbes kuu möödudes, 2009. aasta aprilli lõpul või mai algul, küsinud Eliste Asavilt 100 000

krooni laenuks, sest tal olevat vaja maksta suur summa oma majas tehtud elektritööde eest, aga firma, mis talle võlgu olevat, hetkel maksta ei suutvat. Samas olevat Eliste kinnitanud, et plaanib suvel sõita Ameerikasse, toob sealt raha ning maksab Asavile kohe oma võla ära.

Naine laenanudki küsijale 100 tuhat krooni, tehes seda sularahas, sest oli mõni aeg tagasi tühendanud ühe oma pangakontode (finantskriis oli just oma harjal). Eliste olnud nii kärsitu, et ei läbenud isegi hommikut oodata ja tuli rahale oma sünnipäevaõhtul, 25. mail kesklinna järele.

Pärast rahasaamist olevat Eliste äärmise intensiivsusega asunud tegelema Galaganovi krundiga, kuigi suurem osa tema aktiivsest tegevusest oli seotud tegevuse imiteerimisega, mulje jätmisega, et ta justkui midagi teeb. Samas olla ta oma Ameerika-sõidu eelõhtul püüdnud Pirita linnaosa vanemale Tiit Terikule auku pähe rääkida, et Galaganovi eramu küsimuses võetaks vastu teine otsus, kui oli otsustanud halduskogu. Terik aga vastanud talle, et need asjad nii ei käi ja et tema halduskogu otsust muutma ei hakka.

Saabunud Ameerikast tagasi, olla Eliste hakanud oma võlausaldajat lubadustega toitma: nädala pärast saad raha tagasi... Siis jälle nädala pärast, ja ikka nii edasi. Septembris aga öelnud Eliste Asavile, et üleüldse on tema, Eliste, Galaganovi asjus väga palju tööd teinud ja leiab, et nad on tasa ja et ta ei arva, et midagi Asavile võlgneb.

Säärase jutu peale lubas Aili Asavi kohe jalad selga võtta ning Reformierakonna büroosse minna, et seal Eliste käitumisest rääkida. Seepeale Eliste tunnistanud, et olla oma jutuga liiale läinud, et ta palub vabandust ning maksab naisele raha kindlasti 10 päeva jooksul tagasi, olles nõus seda kirjalikult kinnitama. Kirjutaski võlakirja, mille kohaselt kohustus laenu tagastama 15. oktoobriks 2009.

Reformil mitu nägu

Kohalike omavalitsuste valimised lõppesid 18. oktoobril 2009, ja loomulikult ei saanud Eliste rahaskandaal siis enam valimiste tulemusi mõjutada. Seepärast oligi Eliste vastus Asavile, kui too uuesti oma raha küsis ning ähvardas Reformierakonna büroosse minna, ühene: „Mine!“

Parafraseerides üht eesti klassikut: kui Aili võlakirjaga Reformi büroosse jõudis, olid valimised juba läbi... Asavi kuulati ära, räägiti teises toas vast Elistega telefonitsi, ja siis visati naine, ähvardades talle kui väljapressijale politsei kut-

REFORMIMEES: Mati Eliste on sellel, 12. juunil 2006 toimunud Pirita halduskogu istungil veel halduskogu esimees ja reformipartei tubli sõdur. Foto Sxanpic

suda, parteikontori uksest välja.

Kange naine suundus Reformi büroost otseselt Eesti Ekspressi toimetusse, ning mõni aeg hiljem tegi Reformierakond oma suhtumises uue kannapöörde. Ühe öö jooksul kustutati Mati Eliste, kes oli juba jõudnud ennast Pirita halduskogust ja Tallinna volikogust taandada, ka partei nimekirjast. Kohe tulid Reformipoolsed kommentaarid: meie ei tea Elistest mitte midagi, kuna tema meie üliausa partei ridadesse ei kuulu...

Mis saab edasi?

Mida kokkuvõtteks öelda? Pole teada, millega kogu see asi lõpeb. Prokuratuur mõtleb, kas süüdistada Elistet oma ametikoha kuritarvitamises

ning annetuse näol enda perele kuuluvale ettevõttele 111 tuhande kroonise pistise väljapressimises. Käivad kõlakad, et Eliste enda jutu järgi rahustatakse teda prokuratuuris: ära kard, mingit tõsist asja sellest ei tule ja et pistisest ei räägi keegi mitte midagi – see on lihtsalt annetus.

Pole ka teada, kas Aili Asavi jätab igaveseks jumalaga oma isikliku 100 000 krooniga või süüdistatakse lõppkokku-

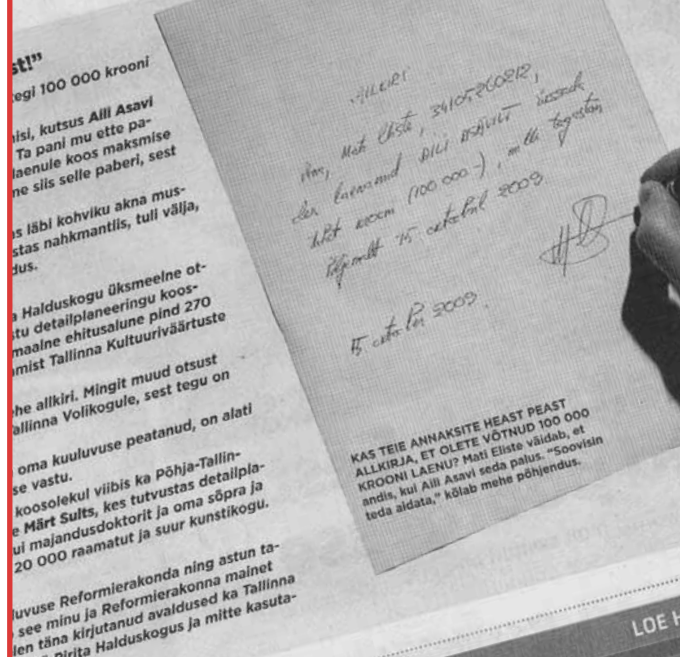
võttes juba teda – näiteks väljapressimises ning vaese Eliste pere pantvangi võtmises. Samuti pole teada, mis saab Vassili Galaganovi krundile planeeritavast eramust, sest omanik soovib 2200-ruutmeetri suuruse kinnistule ehitada 350-ruutmeetrist maja. Olevat ju toonane Pirita linnaosa vanem Ülle Rajasalu (praegune Harju maavanem) halduskogu koosolekul rusika lauale löönud ja väitnud, et mitte üks venelane enam Pirital ja Kosele ei ehita ning et üleüldse ühtki Tartu Ülikooli moodi maja Pirita-Kosele ei tule.

Kesknädalale jääb vaid arusaamatuks, mida just proua Rajasalu silmas pidas. Kas sellist sammastega lossi nagu on Tartu Ülikooli peahoone või seda, et Galaganovi koduses raamatukogus on üle 20 tuhande teose, enamikus erialakirjandus?

Igatahes on asi niipalju liikunud, et on saadud luba algatada detailplaneering. Selle saamine võttis aega peaaegu kolm aastat. Nüüd tuleb saada detailplaneeringule kinnitus. Kui kaua see toiming aega võib võtta, seda teab vaid tuul. Igatahes täna tundub, et tõesti tehakse kõik Rajasalu plaani järgi, sest Galaganovile imetakse sõrmest välja pidevalt uusi takistusi ehitusloa saamisel. Või on asi selles, et Galaganov annetas lihtsalt vale mehe valele ettevõttele?

Mis puutub Aili Asavi 100 000 kroonisse, siis kinnitas ta meile, et kui tal õnnestub oma raha Mati Elistelt tagasi saada, läheb see annetuseks liikumispuuetega lastele.

Eesti Ekspressi käsitlus Mati Eliste juhtumit kohta 29. oktoobril 2009.

Taasiseseisvumise propagandistlikust käsitlesest

Väga ebaadekvaatsetest arusaamadest kantud mõtlemine võib viia hävingusse nii üksikisiku kui ka rahva ja tema eliidi.

Selle asemel, et 1991. a. 20. augustil teoks saanud taasiseseisvumise meenutamisel keskenduda müüdiile nn laulvast revolutsioonist, enda „vabaks laulmisele”, nagu seda nüüd on tehtud juba 19 aastat järjest, peaks vastutustundlik eliit siiski rääkima esmalt ja eelkõige sovetiimpeeriumi kokkuvõrsemisest selle sisemiste, peamiselt nomenklatuurisestest vastuolude tõttu (majandusressursid polnud veel sugugi tervenisti ammandatud!), kui kõigi tollaste liiduvabariikide paratamatu iseseisvumise põhjustajast. Kohalikule tasemele tulles aga Eesti laulvat revolutsiooni vaatlema pigem „laulva ja tantsiva kodusõjana” – Eesti taasiseseisvumise erilise ja omapärase vormina, võrreldes teiste liiduvabariikide vabanemisega impeeriumi kadumise tagajärjel.

Teistes liiduvabariikides (välja arvatud Läti) polnud ju rahvastiku koosseis selline, mis tekitanuks olulisi probleeme nende iseseisvumiseks. Polnud neis ka endistel punanomenklatuurlastel ja varasemat õiguslikku järjepidevust esindavatel rühmitustel sellist alust võitluseks võimule jäämise

Eestlased usuvad tulemaagia võlujõudu. Paljud neist arvavad, et laulupeotuligi võib tekitada tormi ühiskonna arengus. Foto: Tiit Maksim

pärast, sest õiguslikule järjepidevusele konkureerivad osapoolt teistes liiduvabariikides (välja arvatud Läti) lihtsalt polnud olemas. Eesti eliidi kohus oleks rääkida ka sellest, et taasiseseisvumist raskendavaks asjaoluks osutunud rahvastiku koosseis tollases ENSV-s oli valdavalt eesti eliidi (kohalike valitsevate ringkondade) enda tekitatud. Oli ju rahvusliku alaväärsuskompleksi ajal pingutustega kätte võidetud ning iga hinna eest hoitud näidisliiduvabariigi staatus

just selleks jõuks, mis tõi ja meelitas kõrgema elustandardiga liiduvabariiki pidevalt ja suurel hulgal uut tööjõudu. Impeeriumi kokkuvõrsemise edasinihkimine 10 aasta võrra teinuks samatempolise ümberahvastumise jätkudes iseseisvumise Eesti jaoks tõenäoliselt võimatuks – erinevalt Kesk-Aasia ja Taga-Kaukaasia liiduvabariikidest, samuti Ukrainast, Valgevenest, Moldaaviast ja Leedust, kus näidisliiduvabariigi staatuse saavutamiseks eriti ei hoolitud. Tegemist on ühe ja sama, Eesti

jaoks justkui ravimatu, iga hinna eest näidislikuks pürgimise sündroomiga, mis kahjuks dikteerib Eesti eliidi mõtlemist ja käitumist ka Euroliidu koosseisus. Rahvuse seisukohalt võib see viia nüüd juba pöördumatute tagajärjedeni – rahvastiku koosseisu veelgi drastilisema muutumiseni, kui see leidis aset N. Liidu koosseisus. Pole isegi välistatud, et kuni haihtumiseni kolmandaks inim põlvkonnaks, nagu see juba on juhtunud Välis-Eesti ühiskonnaga, eestluse kunagise lipulaevaga piirideta maailma tingimustes, teiste sõnadega – samasugustes tingimustes, kuhu nüüd on sattunud ka Kodu-Eesti.

Tuleb loota, et aasta pärast, kui tähistame taasiseseisvumise 20. aastapäeva, võtaksid kõnealusel teemal senisest rohkem ja julgemalt sõna ajaloo filosoofid, objektiivsed ajaloolased, sõltumatud ühiskonnateadlased, lähiminekü komünismivangid, rääkides eelkõige sellest, kuidas asjaolud lähiminekü tegelikult olid ja millises suunas nad praegu kulgevad – lähtudes nendes käsitlustes tervikult üksikjuhtumite analüüsimisele liikumise põhimõttest.

Tõnis Siim

Kas tõesti?

Lugenud Tartu Ülikooli dotsendi ja Eesti Diplomaatide Kooli asedirektori Vahur Made arvamusartiklit 23. augusti Postimehest, jäin nõutuks. Made ütleb: “Hm, sinimustvalget lippu ei saa kahjuks enam kõrvale toimetada...” Kas tõesti keegi arvab, et need, kes 1989. aastal sinimustvalge

Pikale Hermannile heiskasid, nüüd seda maha võtta igatsevad!?

“Sest Aleksander Nevski katedraal ju on ja paistab Vabadussõja võidusamba tagant ilusasti välja.” Nii see on, ja isegi liiga hästi paistab – Võidusamba autorid pidanuks seda arvestama ja samba

Harjumäe nõlvale veidi kõrgemale upitama. Eriti kentsakalt paistab nüüd meie Võidusambas Harjumäelt vaadatuna – tõeline liliput.

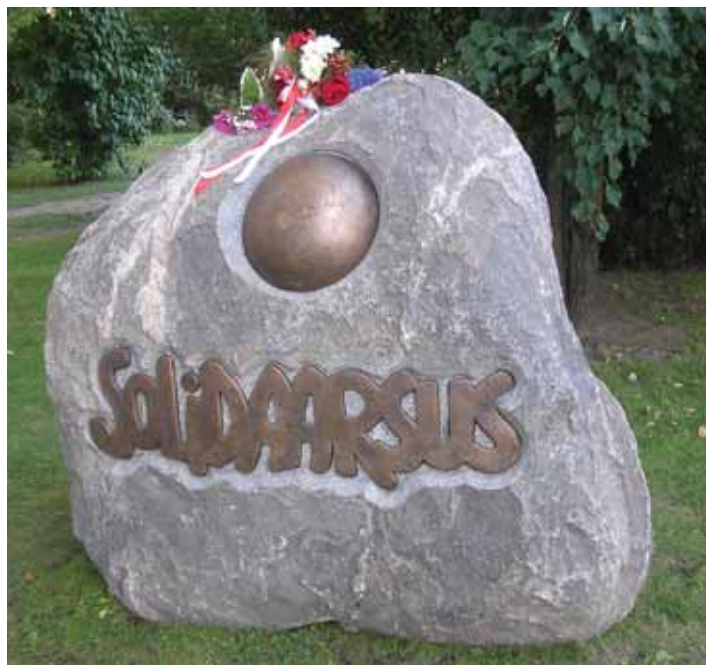
Aga kas Made siiski liiale ei lähe? Ta leiab: “...aga Tallinna kesklinna ei ole isegi mitte plaanis rajada suuri mälestusmärke küüditamiste ohvritele ega Nõukogude Liidu julgeolekujõududega võidelnud metsavendadele?” Tundub kuidagi kentsakana neid Vabaduse väljaku vahetusse naabrusesse, Okupatsioonimuseumi ümbrusesse veel lisama hakata – muuseumis on need kõik ju kenasti olemas. Vabaduse platsil piisab Võidusambast, Lipuplatsist ja Vabaduse kellast küll.

Ja veel – kas Tondipoiste mälestussammas ei olnudki Tallinna väärt ettevõtmine? “Kas endiselt Filtri teel seisva ning igal maikuul kirgi kütva pronksmehe tõttu jääbki Tallinn ilma palju neutraalsemat sõnumit edastavast mälestuskivist kõigile Teises maailmasõjas langenud eesti sõjameestele?” Seda mälestamist üritati juba siis, kui Pronksmees veel Tõnismäel asus: sinna oli paigaldatud plaat kirjega „Kõigile Teises maailmasõjas hukkunuile” ja valmis oli projekt ka pronksi kõrvale

kõrge rist paigaldada, kuid isamaalaste suure vastuseisu pärast jäi see paraku teostamata. Aga ometi on jää liikuma hakanud – vaatamata samuti suurele vastuseisule avati hiljuti Jaani kirikus mälestustahvel kõigile Teises maailmasõjas hukkunuile. Väärt tegu! Küüditatute ja metsavendade mälestuseks püstitatud mälestised jäägu ikka oma senistele õigetele kohtadele: Jaagarahu, Roomassaare ja Paldiski sadamasse, Risti raudteejaama jm. Või peaksin äkki, kui samuti kunagine küüditatu, hakkama oma reformierakondlikult vallavalitsuselt nõudma mälestussamba püstitamist otse minu ukse ette(?!).

Made „visionäärsus“ ulatub Poolassegi: “Ning olles kogu Poola ajaloolise mälu linna-pildist tõrjunud, avaksid Varssavi linnaisad mälestustahvli Eestimaa Rahvarindele ning annaksid mõnele Vislat ületavale sillale Arvo Pärdi nime? Vaevast küll.” Ei taipagi, kas siis tõesti Made peab Poola saatkonna kolmekordset kingitust Tallinna linnale ja Eesti riigile ka negatiivseks nähtuseks?

Udo Knaps

AU SOLIDAARSUSELE! Poola tööliste sõltumatu ametiühingu Solidaarsus mälestuskivi (Poola saatkonna kingitus!) Tallinnas Vabaduse väljaku ääres tuletab möödudule meelde - õigete ühtsuses peitub ühiskonda paremaks muuta suutev tohutu jõud. Foto: Tiit Maksim

Lillepaviljonis 11. ja 12. septembril

RIINA TARTU 20. NÄITUS

“LÕHNADE PARADIIS”

Laupäeval, 11. septembril.

kell 13.00 Näituse esitus

kell 14.00 Riina Tartu lõhnaoeng “Mul on nina. Ja edasi? Edasi on maapealne paradisi.”

kell 15.00 Lõhnaetendus “ELMINA – Elagu Mina”

Helivärve Lõhnade Paradiisist vahendavad ja musitseerivad torukelladel, kõlakaussidel, tsakrofonidel, gongidel ja häälel

Eve Lukk, Silva Vald ja Kaili Lass

Pühapäeval, 12. septembril

kell 12.00 Riina Tartu lõhnaoeng “Mul on nina. Ja edasi? Edasi on maapealne paradisi.”

kell 13.00 Eneseusu töötuba. Juhendab Riina Tartu.

Ja veel:

Näitusel on võimalik luua enesele isiklik parfuum, testida oma lõhna ja saada hüva nõu lõhna kasutamisest.

Lõhnadele on loonud originaalsed pudelid klaasikunstnikud Maie Ann Raun, Kai Koppel, Kairi Orgusaar ja Eili Soon.

Juubelinäitus on mõlemal päeval lahti kell 11.00–18.00

Pilet maksab 50 krooni.

www.aroom.ee

Vabandused

Möödunudnädalasse Kesknädalasse sattus koletu viga. Soovisime 6. leheküljel kahele kaunile inimesele abiellumise õnne puhul. Tegelikult abiellus Kristiina Viherpuu Juha Mulariga, kuid Olev Mihkelmaa tegi kauni pulmapildi, mitte aga ei olnud peig.

Kesknädala toimetuse palub vabandust juhtunud arusaamatuse pärast noorpaari - Juha ja Kristiina - ning Keskerakonna Pärnumaa piirkonna liikmete ja juhatuse ees.

7. leheküljel trükitud fotol, millel fotoallkirja järgi olevat skulptor Aime Kuulbusch, on tegelikult Poola saatkonna kultuuriatashee pr Slawomira Borowska-Peterson.

Palume vabandust!

Mida arvavad õppurnoored?

Algab uus õppeaasta, mis minu jaoks tähendab uut arvamusaluste võistlust. Nagu ikka on teemad ette antud. Töö tuleb esitada 15. oktoobriks. Võita võib paar tuhat krooni. Nõue on vaid, et kirjutaja oleks kas gümnaasist või üliõpilane.

Tänavused teemad:

- Kas tänane Eesti on mereriik?
- Mida kõike saab elus teha ilma rahata?
- Kas Eestit saaks valitseda ilma erakondadeta?
- Minu kõne ÜRO Julgeolekunõukogus.
- Millega mõõta edu ja õnne elus?
- Kas Eesti ärimaailmas on positiivseid eeskujusid?

Lisainfot saab Rahvuskultuurifondi aadressil (www.erkf.ee) 21. jagamise lingilt minu nime alt.

Tiina Tamman

Tiina Tammani fond on asutatud 2003. aastal Tiina Tammani poolt eesmärgiga toetada üliõpilasi ja gümnaasiumiastmel õppivaid noori, kel on loomulikku annet ärksaks ja iseseisvaks mõtletegevuseks ning soovi ja tahtmist seda arendada. Et niisuguseid noori leida, toimub igal sügisel esseekonkurss.

TV 14

E 6. sept

00:00 Info TV
19:00 Loomade elu 4
19:25 Tule metsa 4
19:55 Kultuuripealinn 2011
20:00 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Pealinnapilt
20:15 Solidaarsuse monumendi avamine Eesti Poks 100. Kolme muusiku poksiturniir
21:00 Mis on Eesti hariduse edu võit?
21:30 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Kultuuripealinn 2011
22:00 Pealinnapilt*
22:05 1 päev abilinnapea Taavi Aasaga
22:55 Info TV

T 7. sept

00:00 Info TV
19:00 Loomade elu 5
19:25 Tule metsa 5
19:50 Ainult hulludele
20:00 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Kultuuripealinn 2011
20:20 Risti-rästi Piritall
20:55 Rammumees 2010
21:25 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Est-Tattoo 2005
22:30 Pealinnapilt*
22:55 Info TV

K 8. sept

00:00 Info TV
19:00 Loomade elu 6
19:25 Tule metsa 6
19:50 Ainult hulludele
20:00 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Tallinna Vapimärgi laureaat Eino Baskin
20:15 Kultuuripealinn 2011
20:35 Pealinnapilt*
20:45 Tallinna TV esitleb. Kohtumine Tõnu Trubetskyga 1
21:30 Tõnu Trubetsky film
23:45 Info TV

N 9. sept

00:00 Info TV
19:00 Loomade elu 7
19:25 Ainult hulludele
19:35 Pealinnapilt*
20:00 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. TeleTallinn. Stuudios Edgar Savisaar*
21:30 Dokumentaalfilm Tallinnast
21:45 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Kohtumine Tõnu Trubetskyga 2
21:40 Tõnu Trubetsky film
23:30 Info TV

R 10. sept

00:00 Info TV
19:00 Loomade elu 8
19:25 Tule metsa 7
19:50 Kultuuripealinn 2011
19:55 Tallinna TV esitleb. Sõdamelt ära. Tartumaa Rammumees 2010
20:40 Eestlaste sajand Tallinnas.
21:30 Tallinna TV esitleb. Pealinnapilt*
22:15 Tulest tulnud.
23:15 Info TV

L 11. sept

00:00 Info TV
16:25 Tartumaa Rammumees 2010
16:55 Eesti Meistrivõistlused Jalgpallis
18:55 Kohtumine Tõnu Trubetskyga 1
19:05 Tõnu Trubetsky film "New York Tour 1999. The Flowers of Romance"
20:55 Ainult hulludele
21:05 Mängufilm Miljoni dollari tüdruk.
23:20 Info TV

P 12. sept

00:00 Info TV
18:30 Kohtumine Tõnu Trubetskyga 2
18:40 Tõnu Trubetsky film "Saatuse piraadid 2005. The Flowers of Romance"
20:35 Ainult hulludele
20:45 Eesti Meistrivõistlused Jalgpallis. XXVIII voor
22:35 Solidaarsuse mälestusmärgi avamine
22:55 Info TV

Kaevurite päeva peeti siiski!

"Ma olin siin kümme aastat tagasi, ja õnal polnud kuhugi kukkuda. Ja täna olen ma jälle siin, ja jälle pole õnal kuhugi kukkuda!"

Anne Veski

Nii tervitas augustikuu viimase pühapäeva Toila mändide all kaevureid armastatud laulja Anne Veski. "Ja ikka oleme me sama ilusad noored ja toredad! Ja kui ma tulen siia kümne aasta pärast, siis oleme jälle sama ilusad, noored ja toredad!" Ei noh, Anne Veskil seda huumorisoont ikka jätkub! Tore oli see toreda Virumaa toreda rahva pidu. Nüüd pole hirmus isegi euro tulek.

ANNE RATMAN
Ida-Viru ajakirjanik

Tore on, et kaevurite päev ei jäänud tulemata ja et see mõõdukus nii toredalt! Tore on, et nad ei saanud tappa meie päeva! Veel ei saanud. Ja ega nad äkki ei saagi?.. Muidugi, kuni on veel elus tõelised eesti mehed, meie kaevurid, meie mäemehed, meie põllumehed, meie

viimased mohikaanlased. Pidu näitas, et ka nooremaid on vist peale tulemas ja et traditsioonidel ei lasta hääbuda.

On kohutav, kui mingeid globaalseid asju ajab mingi käputäis inimesi kusagil klaastornides. Ja kelle käes on raha. Meilt, töönimestelt – kaevurilt ja põllumehelt, nende peredelt väljapõletatud raha. Nad on seal oma klaastornides tugevad ja raiuvad oma. Kuulda on, et nüüd tahavad nad võtta kaevurilt ka viimase – valu ja verrega välja teenitud pensionilisa.

Kaevurite päeva taheti kaotada

Nad tahtsid meilt võtta ka meie Päeva. Aga ei saanud. Veel ei saanud. Leidus neid, kes oma kõrget positsiooni kasutades

tegid rahvale selle pidamise võimalikuks. Neile kaikus muidugi ka võimas "Elagu!" Sellist asja pole varem olnud, et mõni riigikogulane nii riskib! Pühapäev näitas, et Ida-Virumaa elab – Ida-Viru rahvas tuli kokku! Veidi murelikult, veidi muserdunult, aga tuli ja isegi tantsis. Meile oli teada, et kusagil klaastornides oli otsustatud, et kaevurite eneseuhkus tuleb murda. Mis tahes vahenditega, aga murda tuleb. Ja selleks on juba väga palju ära tehtud.

Eesti Põlevkivi pole enam

Võtame või ettevõtte nime. Mis on saanud meie uhkest Eesti Põlevkivist? Vastus (oo, te ei usu!): "Eesti Energia Kaevandused"! Just nimelt – see Kaevandused seal EE jarel on suure tähega. Vastuolus eesti keele seadustega. Nagu üks mõnitus. Katsu sa sellist nime igapäevatoös kasutada! Haigeks jääd. Eriti veel, kui see keel pole su emakeel. Pabereid, mis täita tuleb, aga on oi kui palju. Kas on midagi tobedamat üldse olemas? Aga ehk ongi see üks osa inimese hingetervise hävita-

misest? Malli võeti ju Läänelt, seal on kõik targemad kui meie ise! Nii ongi sõna *põlevkivi* – meie pruuni kulla, meie Eesti rikkuse nimetus – ettevõtte nimest kadunud! Mis edasi? Küllap kuulutab mõni juriidiline kogumik isegi sõna *põlevkivi* varsti tabuks. Ja selle sõna endagi mainimine polegi vist enam poliitkorrektne? Sina poole igatahes tüürib.

Ilma erihariduseta eneseupitajad

Õnneks neid liisunud tegelasi, kes tahavad kaotada kaevurite päeva, meie toredal Päeval oma tõusiklikku lehka levitamas polnud. Kaevurist enam ametlikud lehed ei kirjuta, seal ilutsevad nende libajuhtide pildid, kes tulevad siia Virumaa "väljakutses proovima", eneseuhkustupitama. Reeglilikult on saanud, et vastava hariduse saanud teadmiste ja oskustega mäemehed ei tohi põlevkivimajandust juhtida. Eks näeme, kes on järgmine EP tankist? Uue nimega on pruuni kulla kontsern muudetud Eesti Energia ripatsiks, kaevureile on koht n-ö kätte näidatud. Justkui tahtes öelda: "Uuristage seal maa all meile seda kulda ja pidage suu! Jäitegi kauaks lajutama!.. Meie aga tühistasime kutsehaigusehüvitise, samuti ohutusnõuded

KAEVURITE PÄEV: Eesti mäemeeste algsest kaevurite päevast on saanud vabariigi rahvapidu. Lausa protestipidu. Võltspaatoseta ja "pingviinide" defileeta.

Foto Olga Kuz

– ise olete süüdi, kui õnnetus juhtub! Kui kobisete, saadame teile KAPO või politsei peale..."

Ja nii edasi, ikka uut ja hullemat sajab kaela sellele igati au ja austuse ära teeninud tublile mäemehele. Suur kollektiiv on küll kokku kuivanud, 3000 neist veel järel ongi, ja neistki vist pool pealinnast tulnud. Aga ikkagi – see on jõud. Ja nimetatagu ja kritseldatagu kuidas tahetakse, meie ütlemekka: Eesti Põlevkivi.

Tuleb olla tänulik neile julgetele ja ettevõtlikele meestele, kelle toel see tõeline, kogu Ida-Virumaa rahvalik kaevurite päev teoks sai. Resümeeerin: see oli kõigest kaevuripäevadest kõige parem, levitades nii palju head energiat, et tõepoolest – hirmus pole isegi enam euro tulek.

Toimetusel:

Ida-Virumaa kaevurite päeva korraldamiseks andsid oma panuse Lembit Kaljuvee, Raivo Lott, Endel Paap, Valdor Ernits. Kohal olid ja kaevureid tervitasid Riigikogu asespiiker Jüri Ratas, Ida-Viru maavanem Riho Breivel, Keskerakonna esimees Edgar Savisaar.

Elva on üleriigilises meedias kuulutatud „veesõjaga linnaks“. See pole tõesti meeldiv tiitel. Viimased kolm kuud on meedias käinud linna ja ettevõtjate vaheline pingpong. Kord on Piibeleht peal ja Vestmann all, siis jälle on vastupidi. Lugejateni on viidud detailseid noppeid küll ühest, küll teisest lepingust. Üks ettevõtja on kaasanud teiselt ettevõtjalt valduste ülevõtmise politsei ja turvaettevõtte. Kahjuks pidas selle politseiintsidendi juures vajalikuks viibida ka linnavalitsuse esindaja.

PEETER LAASIK
Elva linnavalikogu liige, Keskerakond

Tavaline Elva elanik tahab, et kraanist tuleks kvaliteetne vesi

ja kanalisatsioon töötaks ning et kogu selle asja eest ei peaks põhjendamatuult palju maksma. Nii lihtne see ongi.

Veesõda

Kas operaator on AWS, Emajõe Veevärk või keegi kolmas – see linnaelanikku ei peaks huvitama, sest kvaliteetne teenus peab olema tagatud. Praegu on aga linnavalitsus ja linnapea isiklikult väga detailisel tasandil sekkunud ettevõtjate „veesõtta“.

Otsus lõpetada leping AWS-iga oli linnavalitsuse pädevuses.

Kui linnavalitsus oli selle otsuse õigsuses veendunud, siis on hästi. Kuid linna peale tõi selle otsuse kinnitamiseks volikokku. See oli pikaajalise omavalitsusjuhi Aare Anderssoni sõnul pretsedenditu juhtum (vt volikogu istungi salvestust internetis!). Juriidilisest aspektist ei olnud mingit vajadust seda otsust tuua volikokku. Ainus põhjendus, mille linnapea esitas, oli „õiguskindluse tagamine“ (vt netisalvestust!). Kuid volikogu ei ole ju kohus! See on tüüpiline näide juhtimisstiilist, mille puhul linnavalitsus püüab kaheldavale otsusele kiiresti juurde saada usutavust volikogu poliitiliselt tasandilt. Niisugust juhtimist nimetatakse poliitiliseks kohtumõistmiseks.

Keskerakond: lepingud ei ole poliitilised

Keskerakonna seisukoht on olnud algusest peale väga

selge: lepingulised vaidlused linna ja ettevõtja, veel enam kahe ettevõtja vahel on kohtu pärusmaa ega vaja poliitilist assisteerimist. Lepinguliste vaidluste politiseerimine, mida teeb Elva linnavalitsus Reformierakonna juhtimisel, ei ole meile vastuvõetav. Selline käitumisviis oli ka üheks põhjuseks, miks Keskerakond lahkus koalitsioonist. Koalitsioonis olles leidsime me pidanud selliseid eetilisel kahtlasi käike volikogus vaikes heaks kiitma. Linnapea Reno Laidre isiklik sekkumine kahe ettevõtte (AWS ja Emajõe Veevärk) vahelisse klemplemisse on enam kui imelik. Kui Emajõe Veevärk sai 29. juunil ilma konkursita õiguse opereerida veega Elvas, siis on loomulik eeldada, et ta on olukorraga põhjalikult tutvunud, saab aru kogu vastutuse suurusest ja on nõus üle võtma opereerimise-

sega kaasnevat kogu probleemistikku.

Kuidas Emajõe Veevärk saab paika omandi- ja kohustuste suhted (üleandmise periood jne.) senise vee-ettevõtjaga, on juba Emajõe Veevärgi asi. Elva linnavalitsus ei pea olema Emajõe Veevärgi advokaat, vahendaja, agitaator. Kui Emajõe Veevärk ei saa teenuse osutamise hakkama, siis tuleb korraldada konkurss, millest linnavalitsus on seni aga kramplikult hoidunud. Vaadates, kuidas Emajõe Veevärk on operaatorina toimetanud (olematu valmisolek tormi järel avariide likvideerimiseks), annan neile esimese kollase kaardi ka juba kui veeteenuse operaatorile.

Elval kohtuga varasemad kogemused

Samas on Elva linnal olemas selliste probleemsete olukordade õiguslikult korrektse

Linnapea juhtigu

Laheda vallal on igavesti lahe vallavanem

Sirje Tobrelutsu võib Eesti omavalitsuspoliitikas omamoodi uunikumiks pidada. Pärast kõiki taasiseisvunud Eestis toimunud kohalike valimisi on Põlvamaal asuva Laheda valla volikogu just temale vallavanema ameti usaldanud. Vanal Võrumaal levinud perekonnanimega naine ei pea vajalikuks rõhutatult toonitada oma kuulumist Eesti Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda, küll aga tunnustab, et püüab valda juhtida ja paikkonna muresid lahendada sotsiaaldemokraatlikust maailmavaatest lähtudes.

JAAN LUKAS
Jõgeva ajakirjanik

Laheda valla vapil sümboliseerivad neli linaõit kunagi populaarset linakasvatust ja ühtlasi nelja mõisat, ennekõike aga hakkab selles sümbolikas silma vähk. „Meie puhastes veekogudes elas väga palju vähki, ja seepärast tema vapiloomaks valisimegi. Mõned aastad tagasi hakkas vähkide arvukus küllalt aktiivse püügi tõttu meie piirkonnas vähene- ma,“ rääkis vallavanem.

Ehk on ka staažikas omavalitsusjuhis endas parasjagu vähi kangust ja stressi vastu kaitsvat kõvat kesta? Kui võtta arvesse külanõukogu esimeheks valimine 1985. aasta 5. märtsil, on ta ju lausa veerand sajandit Laheda valda juhtinud. Sirje Tobreluts ise arvab siiski pikaajalise võimulpüsümise põhjusteks ennekõike oma leebemaid omadusi. „Mu iseloom on selline, et püüan võimalikult palju suhelda ja teisi inimesi ära kuulata. Maapiirkonnas, kus kõik kõiki tunnevad, on omavalitsusjuhil väga oluline hoida ühtekuuluvustunnet kogukonnaga ning arvestada selle liikmete mõtete ja vajadustega, mis on küll sageli mitmekihilised,“ tunnustab ta.

Lootuseks ikka uued töökohad

Vallavanema sõnul loob ühele inimesele hea enesetunde juba

püsiv ja turvaline kodu, teise nõudmised ja püüdlused on aga suuremad. Paljud saavad endaga ise hakkama, kuid leidub mitmeid, kes vajavad sageli toetamist, lohutamist, julgustamist. „Üldistatult võib aga kogu vallarahva suurimaks vajaduseks ja huviks pidada uute töökohtade loomist. See vähendaks tööle asumist suurematesse linnadesse või välismaale, mille tagajärjeks sageli vanemate pikaajaline lahusolek lastest“.

„Põllumeeste elu raskendavad madalad kokkuostuhinnad. Peaaegu võimatu on ju majanduslikult toime tulla, kui kilo kaera eest pakutakse alla krooni ning odrakilole eest 1,3 krooni. Need pole ju miskid hinnad! Kuigi tundub, et selleaastased hinnad võivad tõusta seoses Venemaa suurte põlengute ja ikaldustega. Kokkuostjad teevad juba pakkumisi – kaks krooni ja natuke rohkemgi kilohinnaks, aga paljud põllumehed on seotud varasemate lepingutega, kus viljahind fikseeritud. Eks aeg näita, mis sügis toob. Tihti ei jää ettevõtjal muud üle kui laenu võtta, kuid nii jääb ta sõltuvaks pangast ja muust rahastajast, muutub omamoodi sunnismaiseks. Kui aga midagi ebaõnnestub, on pankrot karme uksele koputama,“ arutles vallavanem. Tundsin ka huvi, kuivõrd selle Kagu-Eesti piirkonna elanikud ja küllatuliadki võivad igapäe-

vaelus omavalitsusjuhi erakondlikku kuuluvust tajuda.

Sotsiaaldemokraat ennekõike maailmavaatelt

„Olen küll põline Eesti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liige, kuid kodukandis tuleb see fakt ennekõike esile Riigikogu valimiste perioodil. Kohapealses argielus pole ma aga erakondlikku kuuluvust rõhutanud. Tean, et seda ei toonita ka Jõgevamaal asuva Saare valla vanem Jüri Morozov, kes samuti sotsiaaldemokraat. Vallavolikogusse kandideerijatel erinevatest valimisnimekirjadest on tegelikult vägagi sarnased mõtted paikkonna elust, muredest ja nende lahendamise võimalustest, arenguteedest.“ märkis Tobreluts.

„Iseäranis mõtetu ja kahjulik tegu on aga kellegi töölevõtmine või ka vallandamine ja vabastamine erakonnas olemist silmas pidades. Kõige tähtsamad on ikka tööalased teadmised, oskused ja kogemused. Kui aga võimekal ja kohuse- truu töötajal on ka poliitilised veendumused ja põhimõtted, tõestab see tema küpsust ka maailmavaatelisest vaatevinklist. Ehkki ise pean „partei- piletit“ teisejärguliseks, arvan, et sotsiaaldemokraatlikku elukäsitust on minu vallajuhtimises tunda küll. Praegu domineerivadki erinevate probleemide hulgas just sotsiaalsemad: madal sündimus ja pensionialiste inimeste kiire pealekasv. Näiteks Eestis tervikuna on 1,3 miljoni inimese hulgas kõigest 700 000 neid, kes ise raha teenivad.“ Tobreluts ütles, et 11-liikmelises Laheda vallavolikogus kuulub kaheksa kohta Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale, kaks Keskerakonnale ja üks

STAAŽIKAS OMAVALITSUSJUHT: Veerand sajandit Laheda valda juhtinud Sirje Tobreluts peab üheks oma edu saladuseks võimet hoida ühtekuuluvustunnet kogukonnaga.

Reformierakonnale. „Seda jaotust on ehk tunda nimelistel hääletamistel. Igapäevases otsustamises jätkub aga piisavalt koostöötaht, ning häid mõtteid ja ettepanekuid tuleb erinevate erakondade esindajatelt. Nii suurema kui ka väiksema paikkonna käekäigule mõjub stimuleerivalt ka erakondade vaheline konkurents, peaaegu et see vastastikuseks õelutsemiseks ei muutuks,“ ütles ta. Pärinis vallavanemalt, miks Eestimaa kaardilt Laheda nimelist kohta ei leia ning vallakeskust hoopiski Tilsist otsida tuleb. „1930. aastatel jagati Võrumaal paiknenud Aleksandri vald väiksemateks piirkondadeks, ja nii hakati ühte osa sellest Lahe küla järgi Laheda vallaks kutsuma,“ selgitas Sirje Tobreluts, kelleenda juured samuti Kagu-Eestist, täpsemalt, Kanepi-kandist.

Staadion ja lennuväli
Kui palusin Sirje Tobrelutsul

tänase kodupaiga kohta midagi tabavat ja vahvat öelda, ei jäänud ta pikalt mõtlema. „Eks me kokkuvõttes üks lahe vald ikka ole! Rõõmu teeb täismõõmetega staadioni valmisaamine 2008. aastal. Riik lubas selle ehitamiseks raha, kuid masu tuli peale. Siis võtsime aga laenu ja ehitasime staadioni ikkagi valmis. Staadion on populaarseks sportimispaigaks kohalikele kooliõpilastele ja ka Tilsis lastekodu lastele ning kogub tuntuks ka väljaspool maakonda, nii et suvel on juba staadion hõivatud mitmete laagritega ja suurte võistlustega,“ märkis ta.

Eriliselt atraktiivset ja põnevat tõmbejõudu omab tema sõnul aga Ridali lennuväli, mida haldab MTÜ Ridali Lennuklubi, mis liikmete arvult suurim purilennuklubi Eestis. Huvilised saavad lennata nii purilennukite kui ka mitmesuguste „metsavahtidega“. „Minagi olen selle võimaluse

ära proovinud, kuigi lenduri kõrval istudes. Langevarjuhüpe on veel tegemata, sest sellist julgust ja pealehakkamist nagu Kihnu-Virvel mul praegu veel pole. Aga mine sa tea, millised mõtted ja plaanid kunagi tekkida võivad...“

Äsja oli vallavanem Sirjele rõõmsaks sündmuseks teistkordselt vanaemaks saamine. Selle kingituse tegi tütar Kristina, kes enne lapsepuhkusele jäämist töötas Laheda vallas sotsiaaltöö spetsialistina. Küllap on sotsist ema teda piisavalt sotsiaalselt ja kodulembeselt kasvatanud! Poeg Tarmo, kes magistratuuri asub lõpetama, on teinud aga oma valiku ja kavatses end teostada USA-s. Talunikust abikaasale Reinule on vallavanem aga usinaks abiliseks kartulikasvatuseks, mille vilju jätkub nii kodusele toidulauale kui ka turule.

linna, mitte vee-ettevõtet

Elva elanikke ootab ees veehinna tõus, mille Reformierakond otsustas sisuliselt ära 29. juuni volikogu istungil.

Pildil: Veetrasside lõputu ehituse all ägab pool Elva linna. Erakogu

lahendamise kogemus. Paar aastat tagasi vaidlustati Elva prügiveo konkurss. Vaidlus läks Riigikohtuni välja, seal tehti lõplik otsus ja konkursi tulemus kinnitati selle aasta alguses. Erinevus praegusest olukorrast on aga see, et kõigi nende aastate jooksul inimesi kemplemisse ei kaasatud, teenust osutati ja elanikud ei pannud kohtuvaidlust tähele. Kogu selle aja osutas teenust eelnev ettevõtte ja Riigikohtu otsuse järel anti tegevus kolme kuu jooksul rahulikult üle ühelt ettevõttelt teisele. Veega opereerimisest on aga linnapea teinud tõelise poliitilise liivakasti. Linnavalitsus on ära unustanud inimeste ootuse stabiilselt ja taskukohasest teenusest.

Veehind tõuseb

Samas ootab elanikke ees uus probleem – veehinna tõus. Sisuliselt otsustas Reformi-

erakond uue operaatori kinnitamisega juba ette ära ka veehinna suure tõusu uuest aastast. Kas uue monopolidevastase seadusega tekib mingeid võimalusi seda pidurdada? Kas kellelgi on üldse ettekujutus veehinna kulumudelist? Linnavalitsus peaks tegelema nende küsimustega, mitte aga

poliitiliste mängudega. Ootan veehinna arutelu järgmisel volikogul, mitte hinnatõstmise sundotsust 31. detsembril.

Linnakodanikel soovitan vaadata internetis 29. juuni volikogu istungi salvestust. Seal näeb selgelt ära osapoolte seisukohad.

Toimetusel: Peeter Laasiku artikkel ilmub vastuseks Elva reformierakondlasele linnapea Reno Laidre kirjutisele, mis avaldati ajalehes "Elva Postipoiss", kus kritiseeriti Elva Keskerakonda. Vastulauset keeldus "Elva Postipoiss" avaldamast.

Kesknädal Elvast:

"Elva: Keskerakond lahku koalitsioonist"
Kn 22.06.2010

"Kesknädal kirjutas Elvast - mis edasi saab?"
Peeter Laasik, 21.07.2010

"Elva rahvas ei pea linnavõimu teenima!"
Manuela Pihlap, 21.07.2010

